

O tom, že je nebe blíž, než by člověk myslel

j+s 8. 1. 2022

Hospodin je králem navěky a navždy - zjednává právo těm, kdo jsou na tom špatně: člověk už na zemi nebude vzbuzovat strach. (Podle Ž 10)

Gn 29 a 31 (vybrané verše): Lában Jákobovi mu řekl: „Ty jsi má krev a mé tělo! Což mi budeš sloužit zadarmo jen proto, že jsi můj příbuzný? Pověz mi, jaká má být tvá mzda.“ Jákob řekl: „Budu ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel.“ Lában souhlasil: „Lépe, když ji dám tobě než někomu jinému; zůstaň u mne.“ Jákob tedy sloužil za Ráchel sedm let; bylo to pro něho jako několik dní, protože ji miloval. Potom řekl Jákob Lábanovi: „Dej mi mou ženu, má lhůta už uplynula. Toužím po ní.“ Lában shromáždil všechny muže toho místa a uspořádal hody. Večer vzal svou dceru Leu a uvedl ji k Jákobovi, a on k ní vešel. Ráno Jákob viděl, že to je Lea. Vyčítal Lábanovi: „Cos mi to provedl? Což jsem u tebe nesloužil za Ráchel? Proč jsi mě oklamal?“ Lában odpověděl: „U nás není zvykem, aby se mladší vdávala dříve než prvorozená. Zůstaň u ní po celý svatební týden a dáme ti i tu mladší za službu, kterou si u mne odsloužíš v dalších sedmi letech.“

Jákob se doslechl, jaké řeči vedou Lábanovi synové: „Jákob pobral všechno, co patřilo našemu otci, a z toho, co měl otec, získal takové postavení.“ Viděl i na Lábanovi, že se už k němu nemá jako dřív. Tu řekl Hospodin Jákobovi: „Navrať se do země svých otců a do svého rodiště; já budu s tebou.“ Ráchel i Lea mu řekly: „Máme vůbec ještě v domě svého otce dědičný podíl? Cožpak pro něho nejsme jako cizí? Vždyť nás prodal a stříbro shrábl. Celé bohatství, které Bůh odňal našemu otci, patří nám a našim synům. Jen udělej všechno, co ti Bůh řekl.“ Jákob tedy vstal, posadil své syny i ženy na velbloudy, sehnal také všechna svá stáda, vzal všechno nabyté jmění a ubíral se ke svému otci Izákovi do země kenaanské. Když Lában odešel ke stříži svého bratra, ukradla Ráchel otcovy domácí bůžky.

Mt 6,33-34: Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starosti o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost na svém trápení.

Někdy se to tak semele, že se ocitnete někde, kde jste být nechtěli. A jsou chvíle, kdy to zažíváme takřikajíc kolektivně. Poslední dobou se hodně mluví o volbě prezidenta a jaký by měl (nebo měla) být a vypadá

to jako hledání ideálu, který by nás jak Mojžíš vyvedl z něčeho, v čem už dál nechceme být. To je možná to jediné, na čem se lidi obvykle bez problémů shodnou: že takhle už ne. Dál už ta shoda zpravidla nesahá. Jako by před námi byl běh přes překážky a my komentovali ty překážky (někdy i trefně), ale stranou pozornosti zůstává, kam že to poběžíme a kde je vlastně cíl.

V Bibli se životní cíl někdy obrazně označuje slovy Boží království. Ježíš o něm řekl, že se přiblížilo. Nenabídl jeho popis ani definici, jen sérii krátkých příměrů, které ilustrují, že je to s Božím královstvím, jako když... třeba jako když je vám odpuštěn životní dluh nebo jako když se smíte vrátit a jste přijati a dokonce milováni. K tomu cíli nemusíme závodit, protože se nám přibližuje i bez našeho přičinění: tak si urovnejte, jak a pro koho žijete, řekl Ježíš, a neobracejte se k němu zády, ale věřte, že je vám blíž a blíž.

V úvodní biblické knize se vypráví příběh praotce Jákoba, člověka, který se opakovaně ocital někde, kde moc být nechtěl. Cíli, ke kterému jdeme, se v tom příběhu říká požehnání. Cíl není jen pásk na konci štreky: kam máte namířeno, to se nutně projeví už na výběru cesty, kterou půjdete. Požehnání je záležitost Boží, i když ho tady v tom příběhu předávají lidé. Jákob o něj stál – až tak, že ho zkusil odkoupit. Když jste šikovni a ten, s kým obchodujete, je trochu moula, dá se na tom docela vydělat. Což Jákob zkusil a čtenářům z toho zůstane jakási pachut'. Jako vždycky, když je něco sice podle paragrafů v pořádku, ale mravně a lidsky je to jakési divné...

Vyhráno po tom obchodu ještě nebylo, přišla další překážka: Táta hodlá předat štafetu Božího požehnání, tak jak se traduje v našem rodu, a co když to fakt předá bráchovi, který mně ho prodal? Překážky jsou od toho, aby se překonávaly, tak Jákob tátu obelstí (čtenářská pachut' už má grády). Lež má však krátké nohy, určitě kratší než starší brácha, povoláním lovec, a tak se Jákob ocitá kdesi, kde rozhodně být nechtěl, totiž na útěku v pustině. Ideální chvíle, aby se začal litovat, jak nespravedlivý je svět – život – Bůh (nehodící se škrtněte). Když ulehl, zdál se mu sen o žebříku až do nebe, po němž oběma směry šupajdí

Boží poslové. „Já myslel, že jsem tu sám, a on je tu Bůh taky. To jsem nevěděl,“ povídá si překvapeně.

Pamatujete, co říkal Ježíš? Cíl, k němuž míříme, se přiblížil, tak se nelitujte a nešvindlujte a věřte, že je blízko i vám. Jákob už taky ví, že je nebe blíž, než by myslel. Má z toho mít strach? Nebo radost? Asi obojí, leč Bůh mu slíbil, že mu bude nablízku pořád. A neznělo to výhruzně.

Pak se uchytil jako nádeník u jednoho statkáře. Byl to jeho příbuzný, ale ukrutný šejdíř. „Sedm let jsem u vás sloužil, a nic jste mi nedali,“ stěžoval si Jákob, tak mu statkář za těch sedm let služby dal za ženu dceru, kterou Jákob nechtěl, a jako bonus (protože mnohoženství bylo legální) ještě tu, co ji chtěl; tu dostal na leasing a splácel ji dalších sedm let. Tak tam hospodařili, tchán Jákobovi záviděl, jak jim to jde, a vypravěč naznačuje, že v tom už se ozývalo to cílové požehnání. Nevedlo se jim u příbuzného špatně, jenom to nebylo k vydržení. Příbuzné si člověk nevybírání. V lepším případě vás rodina podepře, v horším vás zklame – mimochodem, že si v církvi říkáme sestry a bratři, to s tím dost souvisí (tak až vás tahle parta zklame, nesudte ji, v něčem vás zas třeba podrží a podepře).

Jednoho dne se sebrali a že půjdou pryč. “Sbal našich pět švestek a mizíme odtud,” povídá Jákob a měl tím na mysli pár oslů, sem tam velblouda, ohromné stádo ovcí a koz, stany, asi tak tunu jídla a hajdy na cestu. Milovaná Ráchel (to byla ta žena, co ji od začátku chtěl) ještě narychlo vyrabovala otcův kufr s cennostmi a šlo se. Příbuzný je zakrátko dostihl. “Proč jste utekli, jak jste mohli? Mohli jsme uspořádat rozlučku, popít, na bubínek zahrát, jak se na přátele sluší,” nařikal a zkoušel to na ně přes emoce. Když nepořídil po dobrém, začal se aspoň nevybíravě domáhat toho, co zmizelo z toho jeho kufru. Měl tam pár pojistek k poslednímu soudu: pár sošek přímluvců, kdyby bylo třeba (bůh podsvětí tam byl, taky bůh slunce, patron pastýřů tu měl zastoupení, palestinská kolegyně věstonické Venuše a pár dalších exemplářů). “Člověk nikdy neví, kdo se mu bude hodit, až bude v úzkých, a o to jste mě připravili!” Právě tohle – to svérázné životní pojištění – zmíněnou Ráchel taky lákalo, zrovna jako jejího tátu. Tak si teď na ty poklady sedla a při domovní prohlídce odmítla vstát: “I muži

mají své dny, otče, a co teprve ženy a teď je ta chvíle, tak mě nechej na pokoji!” Příbuzný odtáhl a před Jákobem a jeho rodem byla nová životní etapa. Jaká bude? To kdyby věděl.

Tady – už zase na útěku a s dalším škraloupem v příbuzenských vztazích – rozhodně být nechtěl. Chtěl odtud pryč a zamířil tam, kde tušil zaslíbenou zemi (byl to mimochodem kraj jeho dětství: to tak lidi mívají, že si ráj představují jako něco, co bylo, když jsme byli mladí, a co dnešní mladí vůbec nechápou, protože jsou zkažení – ovšem i oni do podobných lamentací taky jednou dostárnou). A tak šli, těšili se, až tam budou, cestou zvládli pár domácích porodů, šlo to dobře, jen si Jákob občas vybavil bráchu, který přísahal, že ho zabije, a blíží se den, kdy to mělo nastat.

Minulosti člověk neuteče a musí ji nějak zvládnout. Byly časy, kdy se Jákobovi zdálo, že to s Božím požehnáním poněkud vážne, a tak se toho ujal, že to urychlí – nejednal zrovna čistě, ale to mu v tu chvíli nepřišlo nefér, to až po čase. To až když mu docházelo víc a víc, že život není jen sbírka velbloudů, ovcí a věstonických Venuší, a to ani kdyby vás různé trapné časopisy pravidelně uváděly na samé špičce žebříčku nejbohatších a nejúspěšnějších lidí na zeměkouli. Život jsou taky vztahy. Tedy: život jsou hlavně vztahy. Ty krásné, životodárné, i ty polámané, zrazené, znovu navazované a léčené. Všechny.

Pamatujete, co o tom řekl Ježíš? Cíl, k němuž v životě míříme, se přiblížil, tak nešvindlujte a věřte, že je blízko i vám. Jákob už ví, že je nebe blíž, než by člověk myslel. A že požehnání je stále na dosah ruky – i když nikdy dopředu nevěděl, jak přesně bude vypadat a jestli ho vůbec unese. O překážky přitom nebyla nouze, člověk si ostatně sám přiděluje další a podle toho pak život vypadá. Bůh mu slíbil, že mu bude nablízku pořád, a neznělo to výhruzně. Zrovna tuhle větu si z jeho příběhu vypůjčte a nezapomeňte a ať vás podrží ve všem, co vás čeká.

Požehnání:

Ať vám milost dělá život krásným a bohatým před Boží tváří, láska ať vás provází a hřeje a ať vás brání před chladem a mrazem lidské zloby a Boží pravda ať vám svítí na cestu, když se moci chopí tma.